

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Bithványi utca Nr. 2

Arti oli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 1254/1911.

Circular

cătră toți preoții și învățătorii gr.-or. români din dieceza Aradului.

Societatea omenească o împărțim din punct de vedere social-economic — în trei clase principale: a plugarilor, a meseriașilor (cuprinzând și neguțătorii) și a intelectualilor. Fiecărei pături îi revine un rol însemnat în lupta pentru traiul individului, în formarea și consolidarea societății, în susținerea și întărirea statului. Toate trei clasele sociale lucrează în definitiv spre aceeași țintă, și munca fiecărui se încopcează în mod firesc în lanțul fără sfârșit al progresului omenirii. Încopțerea aceasta a zalelor singuratic trebuie să urmeze însă în mod regulat, fără întâzieri prea mari dintr-o parte sau alta, căci altfel trăinicia lanțului — continuitatea și intensitatea progresului — ar suferi. Și, precum între tovarăși buni se impune ajutorul reciproc, așa și între clasele sau păturile sociale devine necesitate imperativă concursul ce trebuie să-l dea una alteia, spre obținerea unui rezultat multumitor.

Pe când la popoarele cu cultură mai avansată, la popoarele mai civilizate, progresul este general, în rândul tuturor claselor sociale, — la noi deabia clasa intelectualilor s'a putut avânta la un nivel mai înalt al culturai. Vântul de primenire pornit din toate părțile a suflat înzădar pe câmpiile și văile, peste dealurile și colinele locuite de țaranul nostru. Și par'că din ce bate mai cu tărie, cerând intrare pentru făt-fumosul încărcat cu atâtea bunătăți, cuprinse în înțeleșul nemărginit al cuvintelor: cultură și progres, — par'că dintr'aceia țaranul român își închide mai strașnic ușa colibeii sale întunecoase, sălășluită de mizerie și păcat.

Și considerând că absoluta majoritate a poporului nostru o alcătuiesc țaranii, — clasa de mijloc, o așa numită burghezime, e deabia la începutul formațiunii sale — e evident că numai prin propășirea plugarului ne putem câștiga îndreptățirea de a fi soțiți, ca neam, între popoarele civilizate.

Spre împlinirea acestei datorințe, eminate naționale, chemăm la muncă asiduă pe toți intelectualii noștri. In deosebi însă ne adresăm acelora dintre ei, cari atât în urma misiunii lor speciale, cât și în urma contactului nemijlocit și continuu ce-l au cu masele mari ale poporului, sunt direct chemați a se îngriji de propășirea și prosperarea celor încredințați lor spre luminare și conducere. Aceștia sunt: preoții și învățătorii.

Acțiunea de salvare și îndreptare ce va trebui să întreprindeți de nou, sau pentru amplificarea și lărgirea celei începute deja, — este greu a o fixă în cadrele înguste a le unor circulare. Dealtfel terenul de muncă pentru aceia dintre D-Voastre, cari voesc a servi cauza cu devotament sincer, cu desinteresare și dragoste adevărată, este atât de vast, încât nu le va fi greu de a găsi, potrivit împrejurărilor date, căile și mijloacele ducătoare la scop. Și dacă totuși indicăm în cele ce urmează unele direcții, în cari am dori să Vă vedem muncind cu zel și spor, — o facem în credința de a Vă putea înlesni aflarea acelor căi pe cari să purcedeți înspre ținta comună a tuturor oamenilor de bine: fericirea neamului prin cultură și progres.

I. Prin conferințe agricole-economice puteți deșteptă în grad superior interesul sătenilor pentru ameliorarea modului de plugărit învechit și necorespunzător cerințelor agriculturii moderne.

Veți avea însă neapărat în vedere dorința noastră ca:

1. Acele conferințe să fie cu totul lipsite de timbrul oricărei oficialități, libere chiar și de aparența unei prelegeri, „ex cathedra“, — să fie mai mult convorbiri intime între D-Voastre și ascultător, dând ocazie și îndemn la discuții cât de vii;

2, pentru a asigura reușita astorfel de conferințe libere, atât în privința folosului real ce ar putea avea ascultătorii de pe urma lor, cât și în privința menținerii neștirbite a autorității D-Voastre, pe care în primul rând aveți a o multum *intelectului D-Voastre mai cultivat și bogăției în cunoștințe*, — nu veți neglija de a pătrunde mai întâiu D-Voastre pe deplin chestia ce ați ales de obiect pentru conferință, studiând spre acest sfârșit cu posibilă temeinicie produsele literaturii speciale; — Veți îngriji de acvirea de astfel de opere pe seama bibliotecii, ce nu ne îndoim că ați înființat deja, la școală sau biserică, și spre complectarea cunoștințelor nu veți neglija de a urmări cu atențiune articoliile de conținut economic din ziare și reviste, putându-vă acestea de multeori servi drept îndrumare în o direcție sau alta; — preste tot Veți fi conduși de principiul, de a învăța cât de mult, pentru a putea povățui cu folos credincioșii în diferitele lor afaceri economice;

3, referitor la sulevarea și discutarea astorfel de chestii economice, a căror esență fie că nu ați pătruns-o pe deplin, fie că aveți D-Voastre însuși oarecari nedumeriri în privința rentabilității, a puținței de a le înfăptui sau a le acomoda împrejurărilor locale, — Vă invităm a fi totdeauna cu băgare de seamă, ca nu cumva prin îndrumări greșite să periclitați succesul ostenelilor D-Voastre și pentru altă dată...; mai corect procedați în astfel de cazuri dacă mărturisiiți în mod nefățărit insuficiența cunoștințelor ce posedăți

în cauză, și dacă căutați ca prin cetirea română a obiectului respectiv, să ațâțați discuția, prin aceasta interesare mai de aproape a ascultătorilor asupra chestiei, și nu arareori vor urma apoi, din îndemn propriu, și fără responsabilitatea morală a D-Voastre, — experimentările practice, cari sunt chiar și atunci folositoare evoluției spre progres a țărâniei, când nu succed;

4, cu ocazia prelegerilor publice ce se vor ținea poporului de cătră oameni de specialitate bunăoară de cătră conferențiarul agricol al Asociațiunii, sperăm că D-Voastre veți fi cei mai atenți ascultători, și am dori ca tot D-Voastre să fiți și cei dintâi următori ai instrucțiunilor auzite; sau dacă împrejurările nu Vă permit a traduce însuși în fapte învățăturile primite, Veți strădui, ca cel puțin alții să o facă sub conducerea și instruirea continuativă a D-Voastre; și, repetăm: fiți totdeauna cei mai sânguincioși elevi pentru a deveni învățători destoinici!

Cam aceste ar fi îndrumările speciale ce am crezut de cuviință a Vi-le da de astădată.

În general, cu privire la îndreptarea modului de exploatare agricolă, am dori să țineți samă de următoarele înviațiuni:

Conferințelor ținute în formă de prelegeri sunt a se preferă, în majoritatea cazurilor, *lecturile* în comun a acelor bucăți din reviste, ziare sau cărți, cari tratează despre nevoile împreunate cu gospodăria unui țăran: lucrarea solului, cultura plantelor, creșterea și prăsila vitelor etc. etc. Explicările și augmentările cu cari Veți pricepe a complectă cele cetite, va fi mărturia sânguinței ce ați dezvoltat în studierea materiei respective; fără studiu prealabil nu Veți fi dealfel în stare a mențineă nici discuția, ce nesmintit Veți căuta a provoca, la nivelul dorit. Și Veți putea potența influența binefătoare a lecturilor, dacă căutați și găsiți pilde și asemănări, luate din nemijlocita apropiere și cunoscute de toți, și veți osteni a le aplică cu pricepere, dând astfel literei viață...

Și nu vă veți mulțumi cu aceea, că ascultătorii au priceput cele cetite, ci îi veți îndemnă, ca să și urmeze sfaturile. cel puțin unii dintre ei, fie și numai ca încercări răslețe, pentru a convinge apoi prin rezultatele obținute, și pe alții despre rostul însemnat al slovelor.

Li veți deprinde, cu ocazia conferințelor sau lecturilor comune și în strânsă legătură cu cuprinsul acestora, a face diferiți calculi în privința rentabilității, și prin urmare a superiorității unui metod nou de cultură agricolă, față de cel îndatinat.

Le veți explica cât mai des și cât mai pe larg superioritatea agriculturii sistematice în comparație cu plugăritul „pomenit din moși — strămoși,“ — dovădindu-le, că astfel urmând și pe mai departe, ei nu pot înaintă, că concurența zămislită din progresul general al popoarelor ce-i înconjură, îi doboară; ca exemplu atrăgător se va putea indică bunăstarea vecinului de neam străin (șvabii în Bănat, sașii în Ardeal).

Un calcul convingător în susținerea tezei ce ne preocupă îl găsiți d. e. în creșterea vitelor, lămurind țăranii asupra faptului, că prețul unei singure vite, de soiul și bine ținute, echivalează cu valoarea a 3—4 capete rău hrănite, pipernicite și degenerate, — arătând, că sporul cheltuelilor iscate din nutrirea mai rațională, mai intențivă, mai costisitoare nu numai se acopere prin valoarea vitei însăși, ci va mai rezultă și un surplus destul de însemnat ca component al rentabilității gospodăriei în general. Căci să nu uităm: numai cu vite bine hrănite putem lucră solul roditor în mod

corespunzător; că, numai vaca rațional nutrită ne poate da o cantitate îndestulitoare de lapte, — fără a se alteră în mod desavantajos rentabilitatea prin nutrițiunea forțată; și să nu uităm, că o întreținere mai îngrijită a vitelor, este condiționată de un produs suficient de nutrețuri, iar cultura acestor ne silește a întocmi întreaga rotațiune (schimbul alternativ în cultura plantelor) în senz mai potrivit cerințelor agriculturii raționale, urmarea firească a îmbunătățirii rotațiunii este ameliorarea solului, asigurarea unor recolte mai bogate și mai constante; și în sfârșit, nu puțin trage în cumpănă cantitatea și calitatea gunoiului produs de o vită bine hrănită, față de acela al unei vite lăhnite de foame!

Nu fără bază au numit unii agronomi grămada de gunoiu: cassa de economii sau comoara economului. În întregul mers al gospodăriei îi revine gunoiului animalic bine conservat și bine manipulat un rol cu mult mai însemnat, de cum am crede la prima vedere. Poate e suficient pentru sprijinirea acestei aserțiuni să amintim că în bilanțul celor mai multe economii model, contravaloarea tuturor nutrețurilor (cu excepția grăunțelor) mistuite de vite și a paelor folosite de așternut, o formează: gunoiul. Și aceste economii să nu credeți că lucrează cumva cu deficit! — Dacă admitem deci astfel de valori pentru acest produs, cu totul tot neglijat în gospodăriile țăranului nostru, și privit în multe locuri drept balast fără valoare, — nu vom ezită, de ai da atențiunea cuvenită și a insistă pe lângă ai noștrii, ca să-l privească și ei drept comoară, drept capital ce investează an de an în economia lor!

Între preocupările rezultate din râvna spre prefacerea agriculturii în senz modern va trebui să figureze neapărat și lupta contra secetei. În aceasta ordine de idei nu Vă putem atrage în deajuns atenția asupra ștudierei mai aprofundate a exprimentărilor practice ce se fac actualminte pretudindeni cu aplicarea sistemului american „Campbell“, și care sistem constă — în fond — din inmagazinarea umidității și micșorarea evaporației capilare prin nimicirea continuă a țevilor capilare ale solului. Cu toate că acest sistem a trecut deabinele peste studiul experimentărilor științifice, exercieria lui în gospodăria practică a țăranului de abia ici-colo se poate constată. Și ar fi bine dacă am putea ținea și noi Români pas cu ceilalti agricultori în aplicarea acelu sistem mult promițător.

II. Bunăstarea țăranului o putem promovă — în mod indirect — și prin micșorarea rizicului, căruia îi este supusă orice gospodărie, fie în urma capriciilor naturii, fie în urma răutății oamenilor. Spre acest scop nu vom contenă a reliefa avantajile, ce ne oferă asigurarea vitelor contra pagubei, asigurarea lanurilor de cereale contra grindinei, asigurarea produselor și clădirilor contra incendiului.

III. Însemnătatea imensă ce au cooperativele sătești în viața economică a unui popor vă este de sigur cunoscută. Nu insistăm deci mai deaproape în privința aceasta, ci ne mărginim a vă învița cu tot dinadinsul a studiă literatura respectivă și apoi a inițiă înjghebarea astorfel de tovărășii cooperative — după cât se poate cu garanță nelimitată a membrilor, pentru a le da un avânt mai puternic, — având însă în vedere următoarele:

1. Înființarea tovărășiei să corespundă a ceea ce are nevoie de trebuințe locale, căutând a fixa în mod cât mai precis direcția și limita de operare, cel puțin pentru început. Și astfel veți griji, ca țăranii să nu se aventurieze cumva în afaceri nesigure sau peste pute-

rile lor. Și tot în aceasta ordine de idei, nu veți râvni așa mult la concentrarea spre acțiune comună a cât de multe forțe în sensul numeric, ci veți ținea în evidență mai pe urmă, forța morală a părtașilor cari vor a se uni în societate cooperativă. În aceasta privință se recere mult simț și pricepere din partea D-Voastră, pentru a reuși fără a da prilej la susceptibilități, — aproape tot atât de des obveniende la pătura țărănească, ca și la intelectuali... Selecțiunea membrilor se poate face mai fără încunjur, îndată ce cooperativa și-a asigurat prin rezultatele obținute în-deajuns existența. În acest caz vi se dă la îndemână un puternic mijloc pentru asanarea moravurilor prin diferite prohibițiuni, a căror călcare ar esclude receperea în sânul cooperativei, cum sunt: beția, falimentul fraudulos, sperjurul etc.

2. Pentru a nu primejdiu dintru început reușita cooperativei, ce sperăm că în curând veți întemeia în cuprinsul cercului D-Voastră de activitate, am dori să vă atragem atenția și asupra inconvenientului ce ar putea rezultă din desfacerea în comun a produselor agricole, sfătuindu-Vă a observa cea mai mare precauțiune în astfel de cazuri, conziderând prea marea variație în privința *calității* produselor. Procurarea în comun a semințelor, a mașinilor, ba și a vitelor de rasă e cu mai puțin rizic împreună, credem deci, că în aceasta direcție ar trebui făcut începutul.

3. Importanță nesămuită îi revine tovarășiei cooperative în efectuarea cumpărărilor sau arendărilor de moșii, islazuri, păduri. Și nu putem decât îndemna spre astfel de operațiuni, — cu restricțiunea însă de a cumpăni bine astfel de afaceri, învîtându-vă chiar, de a cere în cazuri concrete avizul și concursul prealabil al Veneratului Consistor, care la rândul său se va îngriji de exmiterea unui expert pentru cercetarea afacerii.

4. Cooperativele sătești ne pot aduce folos neșpus de mare prin operațiile de bancă făcute în scopul ajutorării momentane, pe lângă dobândă minimă. Trebuie să fiți însă cu băgare de seamă, ca acest ram de activitate al cooperativei să nu degeneze în spoliațiuni și cămătării, mai mult sau mai puțin deghizate și făcute în detrimentul celor nevoiași din partea câtorva puternici ai satului. Cât pentru D-Voastră, Vă interzicem de a primi vre-o rebonificare pentru orice funcție, care vi-s'ar încredința, — cel puțin pentru cei dintâi 5 ani de existență a cooperativei.

IV. Din complexul pe care-l alcătuiesc îndeletnicirile agriculturului, face parte însemnată și: industria casnică. Veți îngriji deci a promovă dezvoltarea acestei ocupații folositoare prin toate mijloacele ce vă stau la îndemână, inzistând mai cu seamă asupra promovării acelor îndeletniciri, cari sunt chemate a umplea un gol în continuitatea iernei, mijlocind astfel oarecari venituri și pentru acest anotimp al trândăviei împreunate cu risipirea avutului material și moral al plugarului.

Țărâna română, prin desteritatea mânilor sale și prin gustul ales, de multe ori deadreptul artistic, ce dovedește în țăsături și cusături, nu cu puțin va putea contribui la propășirea generală a neamului, — mai ales, dacă D-Voastră nu veți pregeta, a vă interesă de desfacerea avantagioasă a acelor produse, îndemnându-le prin aceasta la muncă înțeșită.

V. Și în nizuința D-Voastră de a conduce poporul spre lumină și progres în direcțiile mai sus amintite, să nu uitați că, în caz de lipsă, sunteți în drept, ba chiar datori, de a solicita eventual și asistența or-

ganelor administrative etc., ale statului, a căror chemare trebuie să fie doar congruentă cu ținta spre care lucrați D-Voastră: promovarea progresului, al singuraticilor, în scopul propășirii neamurilor, spre întărire și mărirea statului, a patriei comune.

Arad, 25 august (1 septembrie) 1911.

Consistorul diecezan gr. or. român.

Nr. 643/1911.

Circular

**cătră pt. membri ordinari și adhoc ai
sinodului protoprezbiteral din tractul
Banat-Comloșului.**

În conformitate cu prescriesele §-lui 51 din Statutul organic Venerabilul Consistor eparhial din Arad, prin dispozițiunea luată în ședința plenară dela 8/21 august 1911 Nrul 4634/911, m'a denumit comisar pentru conducerea actului alegerii de protoprezbiter în tractul vacant al *Banat-Comloșului*.

Deci amăsurat §§-lor 15 și 16 din Regulamentul pentru procedură la alegerea de ppbiter convoc prin aceasta *sinodul pprezbiteral electoral* al numitului tract în *ședință*, pentru efectuarea actului alegerii de protoprezbiter, pe ziua de 22 septembrie (5 octombrie) a. c. la 9 ore înainte de amiază, în s. biserică gr. or. rom. din Banat-Comloș, — la carea cu stimă oficioasă Te invit pe pt. Dta ca pe membrul numitului sind protoprezbiteral.

Timișoara, 30 august (12 septembrie) 1911.

Dr. Tr. Putici
pprezbiter, comisar consistorial

Sfîntire de biserică în Șuștra.

Abia reîntors dela marile serbări culturale din Blaj și dela ședințele fundațiunii Gozdu și ale consistorului mitropolitan, P. S. Sa Dl episcop Ioan I. Papp și-a ținut de datorință să meargă din nou în mijlocul credincioșilor săi.

Prilej bun i-au dat credincioșii din frumoasa comună Șuștra, cari au dorit ca biserică lor renovată și bogat înzestrată să fie dată destinațiunii sale sfinte prin rostul Prea Sfînției Sale.

Sâmbătă la amiază a plecat dl episcop, că să satisfacă dorinței credincioșilor din Șuștra. Pe această cale a fost însoțit de Î. P. C. Sa dl arhimandrit Augustin Hamsea, P. O. D. protoprezbiter dr. Traian Putici și diaconul dr. Lazar Iacob.

La gara din Șuștra a fost binevenat de protoprezbiterul tractului, dl Gherasim Sârbu și de reprezentantul puterii civile. Dela gară, în

mijlocul unui număr public, domni și țărani, și-a făcut intrarea în comună și aici înaintea bisericii a fost salutat de parohul Pompeiu Dorca.

Seara s'a făcut vecernie și priveghiere, iar în ziua următoare, duminică, P. S. Sa cu mare asistență a săvârșit actul sfințirii. Răspunsurile liturgice le-a cântat foarte frumos corul dela Chisătau.

După banchet în fruntea unui nesfârșit șir de trăsuri, Prea Sfințitul a cercetat credincioșii din frunța și bogata comună Iezvin, unde oamenii sunt în fericita situație de a nu cunoaște restanțe nici la dările de stat nici la cele culturale.

La intrarea în teritoriul tractului protoprezbiteral al Timișoarei, P. S. Sa a fost salutat de dl protoprezbiter dr. Traian Putici, iar la marginea comunei Iezvin de părintele Ioan Oprea și un mare număr de credincioși. De aici a mers la Sfânta biserică, unde a făcut serviciul de seara și le-a ținut credincioșilor o cuvântare plină de povețe.

Atât în Șuștra, cât și în Iezvin, pe lângă multele învățături și sfaturi date credincioșilor, P. S. Sa și-a adus aminte și de răul ce bântue în parohiile acestea. Poporul acesta plin de viață și materialicește bine situat, e în descreștere. Pentru aceea i-a făcut atenți, că de vor merge lucrurile tot așa, peste 50 de ani nici urmă nu va mai fi că în acele locuri au mai trăit Români și atunci pentru cine au obosit, pentru cine au agonisit?

Seara în timpul când P. S. Sa și însoțitorii P. S. Sale se bucurau de ospitalitatea părintelui Oprea corul țăranilor din Iezvin a făcut o plăcută surprindere cântând cu mult simț și rară precizie cântări bisericești și lumești. P. S. Sa, plăcut atins de aceasta atențiune, le-a mulțumit aducând laude conducătorului și membrilor corului și îndemnându-i să cultive și mai departe cu acelaș zel frumoasele noastre cântări bisericești și lumești și să nu uite, că un popor trăește prin limba sa, portul său, cântările și obiceiurile sale.

Tot la locul acesta trebuie să amintim, că doar în întreaga mitropolie corul din Iezvin e unicul, care e sprijinit și de reprezentanța comunală cu sume considerabile, mai multe sute de coroane.

Cu trenul de seara Preasfințitul s'a reîntors la reședința sa.

Primiriile însuflețite ce i-s'au făcut P. S. Sale în călătoria aceasta — pentru cari numai cuvinte de laudă putem avea la adresa conducătorilor și credincioșilor — ne arată cât de mult țin credincioșii la arhiereul lor și cum știu răsplăti venirea lui în mijlocul lor.

Deie bunul Dumnezeu ca sămânța aruncată de Preasfințitul și cu această ocaziune să aplece la credincioși pământ roditor, inimi primitoare și să aducă rodul dorit spre binele credincioșilor și spre binele bisericii și al neamului.

Material pentru istoria diecezei noastre.

Parohia Cămpanii de jos cu filiile Cămpanii de sus și Sighiștel este una dintre parohiile noastre cele mai vechi. Ea și-a avut în trecut biserica de lemn, în care preoții săi, aproape în totdeauna trei la număr, înălțau rugăciuni, cereri și mulțămite, pline de evlavie la tronul părintelui ceresc; astăzi acea bisericuță își îndeplinește dzeasca sa mențiune în parohia: Poienile de sus, iar în Cămpanii de jos și filiile s'a ridicat o nouă biserică de piatră chiar lângă temelie bisericești celei vechi, unde însă nu mai servește trei preoți ca în trecut, ci preotul din Cămpanii servește dânsul la trei biserici. Așa s'a înpuținat în timpul din urmă numărul preoților pe valea Crișului negru. Când s'a zidit cea dintâiu biserică în Cămpanii de jos nu s'a știu, precum nu s'a știu nici vremea zidirii bisericești celei de lemn. Pentru ca posteritatea să cunoască măcar timpul zidirii bisericești de astăzi dăm aici în copie și din literă în literă scrisoarea regretatului preot Atanasie Popa, care sună așa:

„Săuvenire. Edificarea s. bisericești acestia, carea este a comunelor Campanii de jos, Campanii de sus și Sigiscelu sau început în anul 1868 prin maestrul Gersner Ianos, — sau pus sub acoperement în a 1872 prin maestrul Toader Poenar, dar de o parte ca în anul 1873 au erupt cholera, ăr de alta parte din lipsa banala numai în a 1882 sau gatat pe din lontru, și sau binecurentat în acelaș an în 7 Noem: prin protopresviterul Vasiliu Papp tot în acelaș an 1882. D: Epp Diecesan Ioan Melianu facand vizita canonica în Diecesa au visitatu și acesta s. biserica chind se continua lucrulu în 7 Septem: și au donatu ca ajutoriu din avere sa proprie 30 fl. v. a. Epitropi au fost Mihaiu Tuduce și Ionuțiu Popa din Campanii de jos, ăr din Campanii de sus au fost Ioan (Onica) Dale. Sau facut acesta s. biserica la sfatulu și indemnulu sub scrisului preot și în timpul caind sau binecurentat s biserica nu au fost turnul redicat de ajuns. Atanasie Popa m. p. preot.“

Turnul bisericești s'a edificat abia în anul 1897. Însămnarea amintită a fost scrisă de răposatul preot Atanasie Popa, ultimul preot, cu care s'a stins familia preoților din Cămpanii de jos, și pusă într'un cadru tot de el, a fost atârnată pe un părete în biserică în rând cu alte icoane. Astăzi aceasta icoană (săuvenire cum o numește preotul Atanasie) nu mai e acolo, unde ăr odinioară, ci a ajuns între lucrurile vechi și fără valoare și aceasta împrejurare m'a îndemnat să eternizez în organul nostru oficios „săuvenirea“ relativă la zidirea bisericești de astăzi din Cămpanii de jos și filiile.

De altcum adunarea și publicarea materialului pentru istoria bisericești noastre în general și în special pentru istoria diecezei noastre trebuie să-l precepe pe preot, cu atât mai ales, că celelalte bisericești surori creștinești, încât știu eu, își au deja istoriile lor scrise și date la lume, singuri noi întârziem încă a scoate la lumină istoria diecezei noastre, deși avem, har Domnului bărbați cu bune renume, iar datele și evenimentele din dieceza noastră sunt mai bogate ca ori unde într'alt loc.

Adunarea și publicarea datelor și documentelor, relative la istoria noastră bisericească i-a preocupat, încă de demult, pre unii bărbați ai noștri cu dragoste pentru biserică și neam, cari înțelegeau importanța istoriei pentru noua generațiune și cari știau, că a cunoaște istoria vremilor apuse însemnă a fi găsit izvorul cel mai sigur pentru cunoașterea prezentului și drumul ce duce la prevederea și preîngrijirea timpurilor viitoare ba aceasta afacere a format oarecând unul dintre feluritele obiecte, cu care s'a ocupat chiar și sinodul nostru eparhial.

În ședința a V-a sinodului eparhial din Arad, ținută la 28 aprilie (10 maiu) 1883, regretatul preot și deputat sinodal Mihailu Sturza face următoarea propunere: „sinodul decide instituirea unei comisii istorice, care însărcinându-se cu culegerea de documente istorice referitoare la istoria noastră bisericească în general și în special la istoria eparhiei noastre, pe baza datelor eruinde va avea a descrie istoria diecezei noastre fiind îndatorată a raportă în tot anul sinodului despre activitatea sa, iar spesele împreunate cu procurarea documentelor se vor acoperi din rubrica: speselor neprevăzute“.

Sinodul transpune aceasta propunere la comisiunea școlară, care în ședința a VII a aceluiași sinod ținută la 29 april (11 maiu) propune, iar sinodul decide: „aprețind ideia propunătorului se avizează conzistorele diecezane pentru posibilă executare după împrejurări“. Dela 1883 până în zilele noastre s'au strecurat 28 ani și istoria, contemplată de sinodul eparhial din acel an, nu o avem nici astăzi; avem însă culese frumoase date și documente istorice, dintre cari unele s'au publicat și în organul oficios, iar altele conform cu concluzul sinodului eparhial din anul 1904 adus în ședința ținută la 6/19 aprilie Nr. 55 și a concluzelor următoare, aduse în legătură cu concluzul de mai sus cules și adunat sub nume de „monografii“ și s'au transpus ambelor Conzistore spre afacere ulterioară. Urmează acum să vedem ziua, în care istoria diecezei noastre va vedea lumina tiparului. Și până atunci însă cu toții să grăbim a culege date și documente pentru istoria diecezei arădane!

Moise Popoviciu.
preot.

CRONICA.

Aviz. Rog pe toți frații colegi, cari au absolvat cursurile teologice în anul 1906, se binevoiască a-mi comunica de urgență adresa lor. Stnicolaul-mic (Kis-szentmiklós) la 1/14 sept. 1911.

Petru Marșieu
paroh.

Alegere de învățător. Luni în 11 sept. st. n. a fost alegere de învățător în comuna Moroda (tractul Boroșineului, com. Arad.) Recurenți au fost 5 inși dintre cari au ales pe dl Zaharie Moga inv. în Gepiu (Bihor) cu majoritate de voturi.

Concertul tinerimei române din Arad, aranjat în onoarea și favorul reuniunii învățătorilor români, cu ocaziunea adunării generale a XXI-a.

Programa:

1. *Schubert*: d-dur Sonată, executată la vioară de dl Adrian Popescu.
2. *Rossini*: Aria Rosinei din opera „Barbierul de Sevilla“ cântată cu vocea de d-șoara Dora Lepa.
3. a) *Drđla*: Serenadă;

b) *Beethocen*: Menuet, executat la vioară de domnul Adrian Popescu.

4. a) *Mozart*: Aria Paminei din opera *Zauberflöte*;

b) *Doine românești*: cântate cu vocea de d-șoara Dora Lepa.

5. *Schubert*: Die Forelle, executată la pian de domnișoara Onora Luca.

6. *Verdi*: Aria Azucenei din opera „Il Trovatore“. cântată cu vocea de d-șoara Lia Papp.

7. *Doine românești*: executate la violină de domnul Adrian Popescu.

8. a) *Mascagni*: Aria din „Cavaleria Rusticană“;

b) *Doine românești*: cântate cu vocea de d-șoara Lia Papp.

Începutul la ora 8 și jumătate precis. După concert urmează dans.

Nr. 5303/1911

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termin de 28 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pentru conferirea alor 2 eventual 3 stipendii din fundațiunea Teodor Papp.

Îndreptății la aceste stipendii sunt conform literelor fundamentale:

a) rudeniile fundatorului;

b) tineri români ortodocși din Giula;

c) în lipsa recurenților de sub a) și b), urmează îndreptățirea tinerilor ortodocși din întreaga dieceză a Aradului.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regesc:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române gr. or.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendiu au să prezinte și informațiune familiară în toată regula.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria politică competentă, cu date pozitive despre starea materială a părinților concurentului precum și despre starea materială a concurentului însuși.

Atestatul de paupertate se recere și dela rudeniile fundatorului, dacă reflectează la stipendiu.

4. Testimoniu de pe anul școlar 1910/11, iar universitarii — despre toate cursurile ascultate, respective documentul despre progresul făcut.

5. Certificat medical despre starea sanitară a concurentului.

6. Dacă concurentul a intrerupt studiile are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut și ce purtare a avut?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să urmeze studiile, precum și aceea, dacă are ori nu, și alt stipendiu; dacă da, de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului ori ar intra după expirarea concursului nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul și posta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului.

Arad, la 30 august (12 sept.) 1911.

Consistorul ort. rom.
din Arad.

Nr. 10/1911 E. G. B.

Concurs

Se publică concurs pentru 2 (două) ștendii de 400 cor. anual din fundațiunea Elena Ghiba Birta pentru anul școlar 1911—1912 cu terminul de **15 zile** dela prima publicare în „Bis. și Școala.

Indreptățiți la aceste ștendii sunt în prima linie rudeniile testatoarei, iar recurenții neînrușiți, de religie gr.-or. rom. din comitatele Arad, Bihor, Bichiș și Cenad numai atunci se primesc, când lipsesc competenți dintre rudeniile.

Recurenții au să-și înainteze cererile lor la adresa Comitetului administrativ al fundațiunei Elena Ghiba Birta în Arad, provăzute cu timbru de 1 cor. și instruite cu următoarele documente originale, ori copii autentice:

1. Extras din matricula botezașilor, provăzut cu clauzula parohului local, că și de prezent aparține bisericeii gr.-or. române.

2. Rudeniile mai au să adnezeze și informațiune familiară, prin care pot să dovedească, că sunt înrușiți cu testatoarea.

3. Atestat de paupertate dela diregătoră compententă, cu date pozitive despre starea materială a părinților și a recurenților. Acest atestat să fie confirmat prin subscrierea parohului local.

4. Testimoniu școlastic, că au absolvat cel puțin școala elementară cu succes, iar aceia, cari au ascultat deja cursuri la vre-o școală medie sau academie respective universitate, să dovedească, că au câștigat astfel de testimoniu, încât pot trece în cursurile superioare.

5. Certificat medical despre starea sanitară.

6. Dacă recurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic, unde a fost, și ce purtare a avut.

7. Recurentul să arete specialitatea, la care, locul, unde are să urmeze studiile, precum și dacă are ori ba alt ștendiu. Pentru cazul, că recurentul ar fi înscris dejă la vre-un institut de învățământ, aceasta să o dovedească prin certificat dela direcțiunea respectivului institut.

8. Fiecare ștendist este obligat, ca după terminarea studiilor să asigure comitetul administrativ, că îndată ce își va ajunge scopul dorit și îi va permite starea materială, va depune pentru totdeauna 50 coroane pentru augmentarea acestei fundațiuni.

9. Petițiunile lipsite de condițiunile de mai sus, ori sosite după terminul de concurs, nu se vor lua în socotință.

Arad, la 30 august (12 sept.) 1911.

Pentru comitetul administrativ al fundațiunei
Elena Ghiba Birta:

Ioan J. Bapp

Episcop.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III **Totoreni-Bălăleni**, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului paroh Ioan Fofiu, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios, pe lângă următoarele emolumente:

1. Pământ arător de 9 cubule; 2. $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz dela fiecare număr de casă; 3. Stolele uzuat; 4. întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze recursul instruat, conform regulamentului în vigoare și adresat comitetului parohial, P. O. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskóh (Vașcău) și se vor prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Totoreni pentru a-și arăta desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

Cu consenzul protoprezbiterului: *Adrian P. Deseanu.*
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr.-or. din **Giriș** se publică concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. 20 jughere pământ arător prețuit în 700 coroane.

2. cvartir liber cu 2 chilio, bucătărie și cămară, iar în curte grajd și coteș.

3. $2\frac{1}{2}$ stângini de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ.

4. stolele îndatinat și adecă: dela mort mic 1 cor. dela mort mare 2 cor., hora mortului 2 cor., dela cununie 1 cor. și dela sf. maslu 1 cor.

5. pentru întregirea salarului și cvinvenale se va recurge la stat

Recurenții au să producă atestat, că sunt născuți în religia gr. or. cum și familia lor — dacă sunt căsătorii, atestat, că sunt capabili a înființa și conduce cor vocal, pentru care vor fi remunerați din cassa bisericeii cu 100 (una sută) coroane, atestat de cvalificație cu calcul general eminent ori bun.

Alesul va fi obligat a conduce strana, a lua parte la toate funcțiunile atât în parohie cât și în filii, a ținea prelegere cu elevii de repetiție fără altă remunerație, a însuși elevii în cântările bisericești, iar în dumineci și sârbători, a-i conduce la s. biserică.

Dările publice le va solvi alesul.

Recursele adresate comitetului parohial din Giriș (Körösgyères) să le subștearnă oficiului protopopesc din Oradea-mare (Nagyvárad) iar recurenții să se prezinte la s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial din Giriș ținută la 14/26 august 1911.

Romul Mangra
președinte.

Demetriu Marcuț
notar.

În conșelegere cu: *Toma Pacala* protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din comuna **Petreasa** (Gyepüsolymos) se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele încopciate cu această stațiune sunt următoarele:

1. În bani numărari încasași și plățiți de cassa-cultural anticipative în rate uni-ori treilunare eiectași pe credincioși după darea directă 500 cor.

2. Venitele cantorale 50 cor.

3. întregire dela stat în salar 400 cor.

4. Pentru conferințe inv. în caz de participare 20 coroane.

5. Pentru scripturistică și recvizite de scris 10 cor.

6. De curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Alesul va provedea și cantoratul în și afară de biserică, va ținea prelegere în școala de repetițiune și concrezut va catehiză fără vre-o remunerațiune specială.

Recurenții 1-și vor înainta recursurile la oficiul ppbiteral din Beiuș (Belényes) având a se prezenta în sf. biserică a credincioșilor alegători spre a-și recomanda prestațiunile în cant și tipic.

Dat în Petreasa din ședința comitetului parohial ținută la 22 august (4 septembrie) 1911.

Terentiu Popescu
președinte paroh.

Teodor Dan
notar.

În conțelegere cu adm. ppbiteral: *Dr. Victor Fildan.*
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala noastră confesională gr. or. rom. din **Erdeiș** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 302 cor.; 2. Un pătrar pământ comasat (7 jug. 678/1600 stâng.□); 3. O vie de 600 st.□; 4. O cânepiște de 220 st.□ 5. 4 stângini de lemne (cu preț mijlociu) din cari se va încălzi și sala de învățământ; 6. Pentru conferințe: 12 cor. la an; 7. Scripturistica 10 cor. la an. 8. Locuință și grădină în natură; 9. Dela înmormântări — unde va fi poftit — câte 1 cor. 10. Intregirea salariului fundamental în suma de 333 cor. precum și cvinevenalele la va primi alegându-l din vistieria statului.

Toate acestea emoluminte — după detragerea dărilor după pământ, speselor pentru regularizarea apelor și speselor pusteii, pe cari episcopul le va solvi din salariul învățătorului — asigură alegătorului învățător 1000 coroane salar anual.

Alesul va presta serviciile cantonale în și afară de biserică, va conduce elevii la serviciile divine, va instrui elevii în cântările bisericesti și va conduce școala de repetiție fără altă remunerație.

Reflectanții la acest post sunt avizați a-și subșterne, recursurile, ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial, la oficiul protopopesc al Chișineului în Nadab, și a se prezenta în sf. biserică din Erdeiș spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Erdeiș, din șed. com. par. dela 31 iulie (13 august) 1911.

Georgiu Ardelean
președinte.

Ilie Rotar
not. adhoc.

În conțelegere cu *Demetriu Muscanu* adm. ppopesc.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din comuna **Sudrigiu** (Kisszedres) ppresbiteratul Vașcăului se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul of. „Biserica și Școala“ pe lângă următorul salar:

1. Bani gata 475 cor. 50 fil. 2. Naturale: 4 cubule grâu și 6³/₈ cubule cucuruz cari în bani fac 124 cor. 50 fil. 3. Ajutor dela stat 400 cor. 4. Dela înmormântare mare 80 fil., dela înmormântare mică 40 fil. și dela festanii 40 fil. 5. Locuință acomodată.

Pentru încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.

Alesul va fi îndatorat a prevedea cantoratul în și afară de biserică, a instrui elevii în cântările bisericesti și ai conduce în dumineci și sărbători la sft. bis. fără altă pretenziune.

Petițiile cu documentele prescise sunt a se trimite Prea On. Of. ppresbiteral în Vașcău (Vaskóh).

Recurenții vor avea să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial din Sudrigiu ținută la 7/20 aug. 1911.

Teodor Rocsin
paroh, preș. com. par.

În conțelegere cu mine: *Adrian P. Deseanu* pprezbiter.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala din **Răbăgani** se publică concurs cu termen de alegere pe **2/15 octombrie** a. c. ce cade în duminica a XIX după Rusalii, pe lângă următoarele beneficii împreunate cu această stațiune:

1. Salar în bani gata dela comuna bis. solviți anticipative în rate treilunare: 600 cor.

2. Locuință cu 2 odăi padim. culină scl. supraedificate necesare.

3. Grădină de legume.

4. Stolele cantonale îndatinat.

5. Completarea salariului fundamental precum și a cvinevenalelor se vor acoperi din ajutor de stat.

De curățitul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.

Recurenții până la ziua de alegere defiptă se vor prezenta în sf. biserică din loc, având alesul inv. a fi și cantor fără altă remunerațiune.

Răbăgani din ședința com. paroh. ținută la 17/30 iuliu a. c.

Pentru comitetul parohial.

Elia Moga
preș. com. par. protopop em.

În conțelegere cu adm. ppbiteral: *Dr. Victor Fildan.*
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din **Budureasa** (Bondoraszó) de lângă „Stâna de vale“, devenită în vacanță prin trecerea la penziune a inv. George Goina, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul în bani gata dela comuna bis. solviți anticipative în rate treilunare 600 cor. adaus încă:

2. tot în bani gata 96 cor. dela comuna bis. pentru lemne și încălzitul salei de învățământ.

3. Venitele cantonale stipulate în actul de dotațiune la suma de 40 cor.

4. Ajutor de stat ca completare la salariul fundamental 264 cor. și eventualele cvinevenale.

5. Locuință cu 2 chilii padim. culină și intravilan cu grădină sădită cu pomi nobili roditori.

Recurenții se vor prezenta în termenul indicat la sfta bis. din loc. Alesul va prevedea și cantoratul, îngrijindu-se de substituit la caz de împiedecare.

Budureasa din ședința comit. parohial ținută la 7/20 august 1911.

Nicolau Popovici
paroh, preș. comit.

George Goina
inv. penz. not. com. par.

În conțelegere cu adm. ppbiteral: *Dr. Victor Fildan.*
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă prin trecerea din viață a parohului Mihai Raț din **Pitul mare**, pe baza ordinațiunilor consistoriale de sub

Nr.ii 188/911 și 2529/911, prin aceasta din oficiu se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1. una sesiune pământ parohial comasat; 2. interesele capitalului de 5860 cor. pentru pământul expropriat din sesia parohială prin societatea canalului; 3. birul legal; 4. Stolele legale. Se observă că din partea corporațiilor parohiale se intenționează prefacerea în bani a birului uzat și rescumpărarea ștolelor, care afacere e incurgere; deci până la finalizarea chestiunii alegându-i îi compete birul legal în natură și stolele legale, iar de aci în colo cvota ce se va staveri prin autoritatea diecezană.

Alesul va suportă toate soiriile de contribuțiuni ce cad după pământul ce-l va beneficia. Va catehiza la școalele noastre confesionale și la cea de stat fără a ține cont la vr'o remunerație specială.

Parohia fiind de **clasa primă**, dela recurenți se recere cvalificațiune corespunzătoare pentru asemenea parohii.

Recursele ajustate cu documentele necesarii, adresate comitetului parohial din Pilul mare, se vor subșterne în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nădab (com. Arad), având recurenții a se prezintă în termenul concursual în s. biserică din Pilul mare, pentru a dovedi desteritatea în oratorie, cântare și tipic, ținând cont de dispozițiunile §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii. Nădab, 12/25 august 1911.

Demetriu Muscanu
adm. ppsc.

—□—

3—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor diecezan din Arad, pentru îndeplinirea postului de capelan **permanent** sistemizat pe lângă protopopul tractului Radna, ca paroh al parohiei centrale **Mariaradna** prin aceasta se deschide concurs cu termenul de recurgere de **30 de zile** dela publicarea primă a acestui concurs în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitul acestui post îl formează jumătate din întreg venitul parohiei cu excepțiunea întregirii dotațiunii proșilor din visteria statului, care compete întregă protoprezbiterului-paroh.

Capelanul protopopesc este îndatorat a prevedea toate funcțiunile, cari vor obveni în parohie va catehiza elevii școalei confesionale și pe ai celor străine din loc și va prevedea agendele scripturistice ale cancelariei protopopești.

Dela recurenți se recere cvalificațiune de clasa I.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursurile lor ajustate conform regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Mariaradna să le trimită oficiului protopopesc din această comună, iar dâșii să se prezinte în sta. biserică de aici pentru a să arată poporului.

Din ședința comitetului parohial din Mariaradna ținută la 14/27 august 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* protoprezbiter.

—□—

3—3

Prin aceasta se escrie concurs pentru postul învățătoresc dela școala conf. gr. ort. rom. din **Groș** (Garassa) cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios diecezan.

Beneficiul acestui post este:

1. bani gata cor. 868.
2. pământul învățătoresc, după care alesul solvește darea 100 cor.
3. Venite cantorale (mort cu liturgie 2 cor. fără liturgie 1 cor.) în calcul mediu 32 cor.
4. cvincvenalele prescise.
5. cvartir cu grădină.
6. pentru curatorat și vărut, dacă învățătorul ia asupra sa această sarcină cor. 10 din care sumă se va prevedea și încălzitul salei de învățământ, procurându-se totodată și cele de lipsă la curatorat și vărut șurluit, etc.

Alesul este dator a prevedea și cantoratul în biserică fără altă remunerație. Cei cu cunoștințe muzicate sunt preferiți.

Recursele, însoțite de documentele necesare și adresate comitetului dela Groș (Garassa) să se susțearnă P. On. Oficiu pprezbiteral în Mariaradna și sub durata concursului să se prezinte recurenții în sta biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Groș, la 14/27 august, 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protoprezbiterul: *Procopie Givulescu* inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala poporală de băeți din **Seceani** (pprezbiteratul Timișorii) se escrie de nou concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2. cvincvenalele prescise de lege; 3. pentru conferință când va participa 24 cor.; 4. pentru scripturistică 10 cor.; 5. cortel corespunzător în natură și uzufructul grădinei; 6. dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor. Dările publice după beneficiu și grădină cad în sarcina alesului. De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna biserică. Curățirea locuinței învățătoresci cade în sarcina alesului. Alesul e obligat să presteie seviceile cantorale în și afară de biserică să conducă strana dreaptă, să instruzeze elevii în cântările bisericesti și să-i conducă regulat în dumineci și în sărbători la s. biserică, fără alta remunerație. Pentru conducerea corului se asigură remunerație specială, dacă e capabil și de fapt îl va și conduce.

Recursele ajustate conform dispozițiilor Regulamentului din vigoare sunt a se înainta la Prea On. Oficiu ppresbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros). Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Seceani la 15/28 august 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici* inșp. de școale.

—□—

3—3